СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LIX. Ч. 249. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 25-го ЖОВТНЯ 1951. — No. 249. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 25, 1951. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ПРИЗНАЧЕННЯ КЛАРКА ДО ВАТИКАНУ ВИРІШИТЬ КОНҐРЕС

Вашинґтон, 23 жовтня. — Президент Труман не пошле ген. Марка як амбасадора до Ватикану і вижде на вирішення цієї справи Конґресом, коли він з'їдеться на наради в січні. Це потріно тому, що Кларк це генерал збройних сил в активній службі, а закон з 1870 р. забороняє військовим офіцерам вступати в цивільну службу. Щоб таке могло статися, Кларк мусів би наперед звільнитися з військової служби, а він цього зробити не хоче. Отже залишається ще друга можливість, а саме підождати на наради Конґресу в січні і прохати Конґрес ухвалити резолюцію з дозволом для Кларка узяти відпустку з військової служби і прийняти становище амбасадора. Таке поступування мав на увазі президент, зголошуючи призначення генерала Конґресові в останній хвилині перед закінченням конґресової сесії, одначе Конґрес уже не мав часу для полагодження цієї заплутаної справи. Крім звільнення генерала від діяння закону з 1870 р. має ще сенат затвердити його на становище амбасадора. З уваги на завзяті протести різнородних осіб і груп, головно протестантських, призначення ген. Кларка на першого амбасадора до Ватикану буде важкою справою для Сенату.

ФЕДЕРАЛЬНЕ СЛІДЧЕ БЮРО ПЕРЕВІРЮЄ СОВЄТСЬКУ ПРЕСОВУ АҐЕНЦІЮ

Вашинґтон. — Аґенти Федерального Слідчого Бюра взялися за перевірку діяння совєтської пресової аґенції „Тасс" у Вашинґтоні й Ню Йорку. Це роблять вони на підставі закону про обов'язкову реєстрацію чужинецьких аґенцій. Аґенти переглядають усі копії кореспонденцій, висиланих пресовою службою до чужих країн. Серед американських журналістів панують різні здогади про теперішню перевірку, хоч аґенти Еф Бі Ай твердять, що це тільки „рутина", тобто черговa перевірка за вимогою закону. На чолі нюйорського бюра „Тасса" стоїть совєтський літунський інженер Михайло Федоров, про якого згадували, що він виконує службу шпига і не належить до професійних журналістів. Він має доступ до пресової галерії Конґресу і на пресову конференцію президента у Вашинґтоні. Недавно з'явилися домагання, щоб Краєвий Пресовий Клюб у Вашинґтоні відмовився приймати далі Федорова на свої товариські сходини, одначе керівництво клюбу відповіло, що клюб це не урядова, а товариська організація. Як довго стейтовий департамент і Білий Дім признають Федорову право брати участь в конференціях преси, так довго Краєвий Пресовий Клюб не може виключати його від товариських зв'язків.

АМЕРИКА МОЖЕ ПІТИ ДО ВІЙНИ З РОСІЄЮ В 1954 РОЦІ

Ню Йорк. Цікавий погляд на зброєння Злучених Держав висловив д-р Райнголд Нібур, професор практичного християнства в Юніон Тіолоджікал Семінарі, у промові до 1,000 студенток і професорів колеґії Барнард. Він такого погляду, що після того, як Злучені Держави озброяться до війни, вони можуть попасти в спокусу піти війною на Росію в 1954. „Впродовж трьох років американські промислові підприємства побудують збройне устаткування на мільйони тон. Все це буде перестаріле, якщо ми не підемо до війни негайно після того. Вагато европейських країн думають, що ми зацікавлені більше виграю у війні ніж недопущенням до неї, а це причиниться до великої непопулярности в інших частинах світу" — твердив професор. Він думає, що Об'єднані Нації мають обов'язок перешкодити війні між Америкою й Росією.

МОЖЛИВІСТЬ БІОЛОГІЧНОЇ ВІЙНИ

Вашинґтон. — Бригадир Генерал Вилмем М. Крісі, найбільше відповідальний офіцер за досліди над веденням війни біологічними засобами, заявив, що це зовсім можливе для ворога сповити якусь місцевість хмарою густого диму, в якому будуть смертоносні бактерії. Таку мряку можна створити при допомозі спеціяльної бомби або гарматної кулі. Теж можливо, що відсоток смертельних випадків від такої мряки буде високий.

ПОСАДНИК ІМПЕЛЛІТТЕРІ ПОВЕРНУВСЯ З ПОДОРОЖІ ЗА МОРЕ

Ню Йорк. — Посадник міста Вінсент Імпеллíттері, об'їхавши Італію й державу Ізраїля як „амбасадор доброї волі", повернувся після 34 днів на своє становище голови найбільшого міста. На вступі він заявив, що подорож його й його жінки до Італії та Палестини була „незвичайно ефективна", бо спричинилася до покращання відносин між Америкою і Італією та до поборювання комунізму. Він визнав, що під час подорожі він працював завзятіше, ніж працює в Ню Йорку. Негайно після висадки в пристані посадник відбув конференцію з найвищими міськими урядовцями, а вислухавши їх звіти, висловив їм подяку за ведення справ за час його відсутности. До труднощів в його дальшім урядуванні причиняться неавторизований юнією страйк докових робітників, який охопив майже всі корабельні доки міста, а також страйк молочарів, які заповіли припинити постачання молока від середи. В обидвох страйках виринає домагання урядового посередництва. У справі страйку докових робітників віднісся з проханням посередництва до президента Трумана голова Товариства Торговлі й Промислу, пригадуючи, що в наслідок цього страйку припинене постачання воєнних матеріялів для вояків у Кореї.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Труман виїздить до бази воєнної фльоти** у Кій Вест, на Флориді, з днем 8 листопада. Там він має приготовити промову про „стан нації" для нової сесії Конґресу в січні. День повороту президента не визначено.

● **Опозиція проти призначення ген. Марка Кларка** амбасадором до Ватикану росте. Не виключене, що Труман призначить його тільки особистим послом, замість державним амбасадором.

● **Канада не хоче випустити до Німеччини ген. Курта Майера**, інтернованого там колись як воєнного полоненого. Тепер генерал перебуває як нацистівський воєнний злочинець у британській військовій тюрмі в Німеччині.

● **Жінка дістала медалю за свого чоловіка героя**, що загинув у Корейській війні. Вояк Фредерік Перотта з Ню Йорку, згинув при нападі на ворожу станицю машинових крісів у березні.

● **Дев'ять осіб згинуло, 16 ранено а коло сотні арештовано під час ворохобні** в республіці Венесуелі, в Південній Америці. Боротьба триває 11 днів.

● **Зняв російський прапор з будинку ратуші в Сиракюз, Н. Й.** секретар посадника, Маріо Россі. Прапор був вивішений на щоглі з нагоди Дня Об'єднаних Націй. Коли його запитали, де подівся прапор, він відповів: „У нас нема російського прапора".

ІРАНСЬКИЙ ПРЕМІЄР У ВАШИНҐТОНІ. Державний секретар Дін Ачесон (зправа) вітає на Юніон Стейшен в столиці іранського премієра (зліва), що скористав зі свого побуту в Злучених Державах, де виступав в обороні іранського становища в нафтовому конфлікті з Британією перед Радою Безпеки ОН, та відвідав президента Трумана й з ним та іншими членами американського уряду відбув розмову, прохаючи американської піддержки в цьому конфлікті. На фото посередині: іранський амбасадор у Вашинґтоні, Назролаг Ентезам.

ТРУМАН ЗАКЛИКАЄ МОССАДЕХА ДО НОВИХ ПЕРЕГОВОРІВ В СПРАВІ НАФТИ

Вашинґтон, 22 жовтня. — През. Труман прийняв гостинно іранського премієра в Домі Блер і пробував переконати його в тому, яку має вагу для цілого Західнього світу порозуміння між Іраном й Великобританією в справі експлуатації іранської нафти. Після того деякі урядовці висловили погляд, що ще є надія на відновy переговорів між Англією й Іраном. Одначе на тепер стає ясне кожному, що не можна надіятися негайної віднови бизнесових зв'язків між Іраном і Англією з уваги на закон про націоналізацію нафти, ухвалений іранським парляментом. Також треба підождати на вислід парляментарних виборів в Англії в четвер, щоб був устійнений в Англії уряд для можливої віднови переговорів. У гостині в Домі Блер крім Трумана й Моссадеха, брали участь також секретар стейту Дін Ачесон, секретар оборони Роберт А. Ловет, а теж і інші урядовці. Моссадех після гостини пішов до шпиталю Волтера Ріда, де з ним буде переговорювати секретар Ачесон. Після того, як наступного тижня Ачесон від'їде на наради Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй до Парижа, інші високі урядовці будуть вести розмови з Моссадехом.

СВІТ ОЧІКУЄ ВИРІШЕННЯ В БРИТАНІЇ

Лондон, 24. жовтня. — Завтра, в четвер 25-го жовтня, британський нарід піде знову до виборчих урн, щоб вибрати новий парлямент і новий уряд, які вивели б його з теперішньої кризи, одної з найбільших в дотеперішній історії. Ввесь світ з великим інтересом очікує перебігу і висліду виборів в цьому змаганні між двома головними течіями: соціялістичною і консервативн. Передвиборчу кампанію Консервативної партії закінчив вчора її провідник Винстон Черчил, виступивши перед масою понад 6,000 осіб в Плимут та піддержуючи там кандидатуру свого сина Рандолфа проти ліво-соціялістичного кандидата Майкела Фута. Черчил твердив, що після перемоги в необхідній попередній війні, він вважає тепер своїм найубільшим обов'язком недопустити до нової війни, якої не бажає собі жаден нарід, і це є „остання нагорода", яку він бажав би здобути. Але він вважає, що той мир можна здобути тільки рішучістю, а не хитаннями, що їх виявив досі лейбуристський уряд. Теж лейбуристи завершили вчора свою передвиборчу кампанію, остерігаючи нарід, що тільки вони можуть вдержати мир та що перемога консерватистів означала б нову світову війну. Обі партії висловлюють свою певненість щодо перемоги у виборах.

● **Формоза все ще здригається** від землетрусу, жертвою якого вже впало 39 вбитих, понад 100 поранених та тисячі бездомних.

● **Югославський суд в Білгороді** покарав ув'язненням від 5 до 10 років 14 осіб, обвинувачених за шпигунство в користь Совєтського Союзу.

● **Не буде накладеної урядової ціни на різдвяні деревця.** Бюро Стабілізації Цін у Вашингтоні каже, що це непрактично.

„КАРПАТСЬКА ЗОРЯ" — НОВИЙ МІСЯЧНИК ДЛЯ КАРПАТСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

Джерзі Сиfі. — З датою жовтень 1951 тут появилося перше число нового місячника для карпатських українців: „Карпатська Зоря". Місячник появляється на чотирьох сторінках звичайного газетного формату та своїм змістом і формою достосований спеціяльно до вимог і потреб великої і переважно несвідомої групи карпатських русинів в Злучених Державах. Місячник писаний частинно карпатсько - українською говіркою і латинкою та частинно українською і англійською мовами та має інтересний зміст і може в обставинах пробробити велику роботу в занедбаній досі ділянці українського освідомлення великої групи американських українців з Карпатської України. Місячник редагує Колеґія. Ціна одного числа — 15 ц. — Адреса: „CARPATHIAN STAR", PO. BOX 1169, Church Street Sta., New York 7, N. Y.

ПОЧИНАЮТЬСЯ НОВІ ПЕРЕҐОВОРИ В СПРАВІ ПЕРЕМИР'Я В КОРЕЇ

ЧЕРВОНІ РАТИФІКУВАЛИ ПЕРЕДУМОВИ КОНФЕРЕНЦІЇ; ДОМАГАЮТЬСЯ „СПРАВЕДЛИВОГО МИРУ"

Токіо, 24. жовтня. — Комуністичне командування в Кореї ратифікувало вчора встановлені два дні тому на конференції зв'язкових старшин передумови відновлення мирових переговорів в Кореї і вони мають початися знову завтра в 11-ій годині рано, що відповідає 9-тій годені вечора сьогодні нашого часу. Нові переговори повних делеґацій будуть перші від 22-го вересня, коли то комуністи перервали їх під закидом порушення аліянтами невтральности місця переговорів, що тоді відбувалися в Каесонґ. Згідно з договоренням, переговори будуть відновлені тепер в Панмунджом, малій місцевості коло вісім миль на схід від Каесонґ та в половині дороги між аліянтською і комуністичною фронтовими лініями. В офіціяльному повідомленні з аліянтської головної квартири сказано коротко: „Комуністи ратифікували порозуміння в справі переговорів щодо завішення зброї і зустрічі делеґацій почнуться 25-го жовтня в год. 11-ій рано". Напередодні цього повідомлення пейпінська комуністична радіовисильня передала промову комуно-китайського премієра Мао Це-тунґа, в якій він запевняє, що „корейська проблема повинна бути полагоджена мирними засобами." Мао твердив: „Як довго Злучені Держави готові полагодити справу на справедливій і поміркованій базі та перестануть вживати всіх безсоромних засобів для розбиття і припізнювання переговорів, як вони це робили в минулому, успіх мирових переговорів є можливий; в іншому випадку він неможливий". Як відомо, це власне комуністи докладали досі всіх зусиль та видумували всілякі брехні, щоб тільки не допустити до мирного полагоджування конфлікту. Мао теж згадав в своїй промові, що „коли б американці не були окупували нашу Формозу і не напали на Корейську республіку та не занесли війни на наші північні кордони, китайський нарід не був би воював проти американських військ". Ця заява знову зменшує надії на можливість замирення, бо її інтерпретується як натяк, що на конференції червоні знову видвигнуть справу Формози та евакуації американськ. військ з Кореї, отже домагатимуться аліянтської капітуляції перед їхньою аґресією, що згори перерішує будь-яку можливість замирення.

ЗНИЩЕНО 20 ВОРОЖИХ ЛІТАКІВ У ВЕЛИКІЙ ПОВІТРЯНІЙ БИТВІ В КОРЕЇ

Токіо, 24 жотня. — Над Північною Кореєю в безпосередньому віддаленні від комуно-китайського кордону на ріці Ялу відбулася вчора одна з найбільших повітряних битв, у висліді якої щонайменше 20 ворожих літаків було збитих або пошкоджених. Аліянти втратили два літаки, але залога одного з них була врятована. Повітряна битва виникла з того, як приблизно 150 ворожих турболітаків совєтського типу МІГ-15 намагалися перешкодити аліянтським суперфортецям Б-29 в бомбардуванні нового і ще навіть не докінченого комуністичного аеродрому в Намсі, недалеко ріки Ялу. Проти червоних літаків виступило 100 аліянтських турболітаків, що ескортували суперфортеці. Битва тривала пів години. Сім ворожих літаків у вогні злетіло на землю, а інші були важко пошкоджені і деякі з них правдоподібно теж були цілком знищені. Один аліянтський турболітак був збитий і його пільот згинув. Теж одна суперфортеця була підстрілена і зробила примусову висадку на Жовтому морі, при чому залога була врятована. Інтервенція комуністичної авіяції не потрапила перешкодити в аліянтській атаці на аеродром, на який скинено понад тисячу стофунтових бомб, знищуючи його ще навіть недокінчені споруди. Аліянтські пільоти, що брали участь в цій повітряній битві, потверджують передвчорашню заяву ген. Ванденберґа, шефа штабу американської авіяції, що в корейській війні беруть активну участь не тільки совєтські літаки, але й совєтський авіяційний персонал. На суші аліянтські війська продовжували свій „обмежений наступ" на ворожі позиції, здобуваючи новий стратеґічний терен та завдаючи ворогові нових втрат.

НОВІ ПРОТИ-ЗАХІДНІ ДЕМОНСТРАЦІЇ В ЄГИПТІ

Каїро. В цій столиці Єгипту зібралася вчора знову товпа в кількості коло 3,000 осіб і з окликами в честь Єгипту та Совєтського Союзу та „на загибель Британії" демонструвала перед совєтським посольством, домагаючись єгипетсько - совєтського союзу проти Заходу. Попереднього дня відбулися подібні демонстрації в Александрії і тиж в Каїро. В їх результаті були нанесені деякі шкоди, а один з демонстрантів був вбитий. Проти демонстрацій бореться сама єгипетська поліція, а міністерство внутрішніх справ знову закликає населення до спокою, заявляючи, що в майбутньому „учасники таких демострацій вважатимуться зрадниками своєї країни та будуть злочинцями в очах свого народу". Міністерство додало, що в майбутньому будуть пороблені теж найгостріші заходи проти демонстрацій. Проте, в цілій країні загрозливо поширюються воєнні настрої, що їх характеризують публічні написи в роді: „Час розплати настав", „Британські собаки будуть знищені народом", „Дайте нам зброю" і т.п. Підчас демонстрації в Александрії поліція була змушена відкрити вогонь, у висліді чого один з демонстрантів був вбитий. Рівночасно британське командування в Суезі робить дальші заходи для скріплення оборони стратеґічної зони. Ввесь залізничий рух до і з Суезу припинено, у відповідь на відмову єгипетської залізниці перевозити постачання для британської залоги. Всі залізничі станції в околиці перебрало британське військо. Припинено теж коловий рух. В самій зоні були тільки незначні прояви неспокоїв, що їх швидко зліквідували місцеві органи безпеки. Загальне положення все ще дуже напружене.

ЗМІНЕНО НАЗВУ „ФОНДУ ВІЛЬНОЇ РОСІЇ"

Ню Йорк. — З поінформованих джерел довідуємося, що створений кілька місяців тому в рямках фундації Форда т. зв. „Фонд Вільної Росії" змінив свою назву на „Східно-Европейський Фонд". Зміну назви перевела Дирекційна Рада і цю зміну вже затвердив директор Фундації, Пол Гофман. Колишній „Фонд Вільної Росії", що його очолює Джордж Кеннан, був створений для матеріяльної піддержки, культурного розвитку інституцій та груп підсовєтських національностей. Проте назва Фонду була викликала багато застережень з боку не-російських груп і треба припускати, що під впливом цих застережень та відповідної акції назву цього Фонду остаточно змінено. Фонд дістав початково з Фундації Форда до свого розпорядження 200,000 долярів. З цих фондів, наскільки нам відомо, досі вже приділено відповідні суми таким українським інституціям і організаціям: Українська Вільна Академія Наук (УВАН) — $5,000; Демократичне Об'єднання б. Репресованих Українців в Совєтах (ДОБРУС) — $10,000 та Об'єднання Демократичної Української Молоді (ОДУМ) — $5,000. Справа прийняття субсидій з того Фонду, була викликала гострі суперечності після того, як Український Конґресовий Комітет, Наукове Т-во ім. Шевченка та інші інституції стояли твердо на становищі, що заходи в справі субсидій та евентуальне прийняття фондів треба узалежнити від зміни назви Фонду і його політики. Цеї зміни, як нам відомо, домагалися теж УВАН та інші інституції, які вже одержали або намагалися одержати грошеву допомогу. Остаточна зміна назви є без сумніву результатом всіх цих заходів і її треба вважати великою перемогою не тільки тих, що цеї зміни домагалися, але й тих, що її переведи та взагалі перемогою здорового американського політичного розуму.

В ЮГОСЛАВІЇ ПОЧАВСЯ „КОНҐРЕС МИРУ І МІЖНАРОДНОЇ СПІВПРАЦІ"

Загреб, Югославія. В цій хорватській столиці почався вчора „Конґрес миру і міжнародної співпраці", в якому бере участя понад сто делеґатів і 62 кореспондентів з 14 країн, включно зі Злученими Державами, яких там репрезентує проф. Филип Мозлі з Колумбійського університету. Проф. Мозлі, як уже повідомлено, перед своїм виїздом до Югославії, погодився виступити на великій українській маніфестації за визволення України, що має відбутися в Ню Йорку 11-го листопада. Конґрес в Загребі відбувається в будинку парляменту Хорватської республіки і був зорганізований Югославією для противаги комуністичному „конґресові миру", що під проводом Кремля відбувся свого часу у Варшаві. Сам конґрес ведеться по лінії західних демократичних звичаїв.

НОВІ НАРАДИ ВЕЛИКОЇ ТРІЙКИ В СПРАВІ НІМЕЧЧИНИ

Бонн, Німеччина. З поінформованих джерел тут повідомлено, що міністри закордонних справ Злучених Держав, Британії і Франції, з нагоди своєї зустрічі на сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй в Парижі наступного місяця, відбудуть нові наради в справі контрактового договору з Німеччиною, підготовку якого ведуть тепер західні високі комісарі в переговорах з німецьким урядом. Головною спірною проблемою, що гамує теперішні переговори та яку мали б вирішити міністри, є справа перебування аліянтських військ на німецькій території після підписання договору. Аліянти вважають, що ті війська повинні залишитися на базі безумовної капітуляції Третього Райху, але західно-німецький уряд думає, що це суперечило б постановам плянового договору про привернення Німеччині суверенности і домагається, щоби справу перебування аліянтських військ в Німеччині оформити новим договором.

В СВІТІ

● **Комуно-польський уряд, йдучи** за прикладом своїх панів в Кремлі, передав амбасадорам Злучених Держав, Британії і Франції дипломатичну ноту, в якій заявляє свою готовість погодитись на зміну італійського мирового договору, якщо Італія виступить з Атлантійського пакту.

● **Бурма заповіла націоналізацію** своєї нафтової промисловости, запевнюючи рівночасно, що вона думає перевести її „в порядний спосіб і ступнево".

● **Анти-Комуністичні** західно-німецькі групи видали „Білу Книгу", обвинувачуючи комуно-чеський уряд в народовбивстві, за яке вважається примусове виселення коло 3,000,000 судетських німців.

● **У відповідь на рішучий протест** аліянтів та під загрозою репресій, совєтські окупаційні власті наказали німецьким комуністам звільнити захоплений ними малий район аліянтської зони Берліна.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily exxcept Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

БУР'Я НА СЕРЕДУЩОМУ СХОДІ

На цілому Середущому Сході спалахнув магометанський націоналізм, вістря якого звернене не тільки проти Англії, але в деякій мірі також і проти Злучених Держав як тих, що попирають англійську контролю на цій території. Також створення Держави Ізраїля проти волі арабських країн приписують Злученим Державам. Привід до проливу крови і розрухів дав Єгипет, зриваючи з Англією договір з 1936 року і домагаючися відтягнення британських військ з Суезької зони. Цей договір мав тривати 20 років. Єгипет не ставив би так гостро цеї справи, ні не проголошував би суверенности над Суданом, якби Іран не вигнав британців з Абадану. Це, що британський престиж заломився в Ірані, стало поштовхом для Арабської Ліги та єгипетських націоналістів користати з нагоди і кінчити з британським пануванням: До цього треба ще додати комуністичну агітацію. Вправді комуністична партія в Єгипті слаба, але зате є там поважне число агентів Сталіна з великими грішми. Те останнє відіграє дуже поважну ролю в країнах, де переважаюча більшість населення живе в темноті та нужді. До того комуністи вміють знаменито грати не тільки на арабськім націоналізмі, але й на релігійнім фанатизмі магометан. В таких обставинах годі навіть передбачити, чим оті заворушення можуть покінчитись.

Якби справа Суезького каналу була тільки справою самої британської імперії, як це було в минулому, то воно не дуже журило б Америку і вільний не-англійський світ. Але так не є. Бо коли б демократичні потуги втратили свої впливи над Середущим Сходом, то їх місце зайняли б цілком певно Совєти. Ці впливи вимагають контролі над обороною Суезького каналу. До того без нафти Середущого Сходу не могли б існувати аліянтські авіяційні бази на цій території, ні не могла б діяти аліянтська фльота на Середземному морі. Тому цілком розумно й справедливо запропоновано в Каїрі спільне порозуміння в справі оборони Середущого Сходу, зв'язуючи його з Атлантійським договором. Цей плян поставив Злучені Держави, Велику Британію і Францію нарівні з Туреччиною та Єгиптом. Всі вони мали стати рівними партнерами і спільно контролювати також і Суезький канал. Цей плян чи не найкраща розв'язка для самих мюгаметанських країн, бож вони не в силі самі себе оборонити. Розуміє це добре Туреччина і тому не сприяє арабським розрухам, хоч сама магометанської віри. Сусідуючи з Совєтами вона добре визнається на кремлівських плянах. Але в Єгипті як націоналісти, так і ліві фанатично проти-британські і не хочуть йти ні на які компроміси. Вони переконані, що якраз тепер добра нагода ліквідувати цілковито усі залишки британського панування. Але одночасно грають з вогнем, бо звертаються до Москви, шукаючи там приязні. В цьому напрямі вже почалась сильна агітація, яка змагає до союзу Єгипту з Совєтами. Тому, хоча Британія настільки сильна, що зможе вдержати надалі контролю над Суезьким каналом, це конфлікту не розв'яже. А найважливіше, не втягне усіх арабських країн у протисовєтський фронт, який розбудовують демократичні потуги на Середущому Сході, щоби забезпечити себе також і там проти дальших совєтських агресій.

Полагодити цю складну проблему доведеться мабуть таки Злученим Державам. Їхні дружні відносини з магометанською Туреччиною та їхня фінансова сила, яка дає можливість вийти арабським країнам з нужди, — це важливі аргументи в цій справі.

БАЛЯНС ПЕРШОЇ СЕСІЇ 82 КОНҐРЕСУ

Минулої суботи ввечорі закінчилася перша сесія 82-го Конґресу Злучених Держав. Друга сесія почнеться 8-го січня наступного року. Балянс нарад і ухвал першої сесії є у великій мірі відзеркаленням теперішнього часу. Найбільші і найшвидші рішення винесено в закордонних справах та в справах, зв'язаних з національною обороною. Найбільші труднощі і найдовші дебати були в справах внутрішнього законодавства. Багато часу з цеї першої сесії забрали різні конґресові слідства, зокрема в справі звільнення з далекосхідного командування ген. МекАртура, як в справах підривних елементів та корупції в уряді.

В закордонних справах Конґрес на цій сесії виніс такі важливіші рішення:

Ухвалено резолюцію в справі висилки чотирьох додаткових дивізій до Европи до розпорядження ген. Айзенгаверові, додаючи рівночасно до цеї резолюції застереження, що нових американських військових контингентів не можна висилати до Европи „без дальшої апробати Конґресу". З таких самих оборонних міркувань ухвалено відомий Акт Взаємної Безпеки, уповноважнюючи уряд до видачі сімох і пів більйона долярів на допомогу в озброєнні европейських аліянтів. Це велика сума, але загроза для Злучених Держав, що могла б виникнути з втратою Европи, є ще більша. Натомість на цій першій сесії Конґрес вже не виявив окремого зрозуміння відносно фінансової допомоги для европейського цивільного господарства, від якого у великій мірі залежить теж оборонна сила европейських країн. Окремим законом рішено признати 190,-000,000 долярів позички для Індії, призначених на закуп збіжжя для боротьби проти гострої загрози голоду. Натомість в справах торгівлі між Сходом і Заходом ухвалено відомо поправку Кема, яка наділі перериває будь-яку американську господарську допомогу тим країнам, що торгують з Совєтами. Це застереження викликало багато турбот головно в англо-американських стосунках. Конґрес ухвалив теж продовження на пів року переселенчого закону, відомого Акту ДП, щоб уможливити використання ухваленої раніше квоти щодо кількости переселенців до Злучених Держав з-поміж скитальців. Обі палати Конґресу ухвалили формальне закінчення воєнного стану з Німеччиною.

В справах національної оборони ухвалено закон для евентуальної системи загального військового вишколу та продовжено на чотири роки побору службу, як теж зменшено вік рекрутів. Ухвалено законопроєкт про найбільший в історії країни в мирних часах оборонний бюджет, що передбачує кругло 57 більйонів долярів на оборонну підготовку. Крім того, ухвалено додаткових 5.9 більйонів долярів на розбудову американських військових та авіяційних баз в інших країнах. Ухвалений Акт Оборонної Продукції встановляє майже воєнну контролю та посередньо призначений теж для боротьби проти інфляції. Переведення закону про 7.5 більйона нових податків не вважається задовільним, все ж і цей закон ліпший, ніж мало б не бути жадного.

Ухвалено теж перше доповнення Акту Тефта - Гартлі відносно договорів між профспілками і працедавцями.

До неполагоджених Конґресом справ зараховується, між іншим, справи: громадських прав, програму колишнього президента Гувера відносно реорганізації уряду, дальші доповнення до Акту Оборонної Продукції, цивільну оборону, піднесення до статуту стейтів Аляски і Гаваїв, і т. д.

Це короткі підсумки першої сесії 82. Конґресу Злучених Держав. В загальних оцінках цій сесії не надається окремого значення. Натомість вже тепер заповідається можливість більшої „рухливости" чергової сесії, вже хоч би з уваги на те, що вона відбудеться безпосередньо перед виборами нового президента країни.

Л. Коваленко.

ВІКНО НАВСТІЖ!

Нема нічого тяжчого, для людини, як жити в хаті без вікон. Не бачити, що робиться навкруги, не мати змоги виявити себе, сконтактуватися з зовнішнім світом. Одірваність, темінь і безнадія.

В такій хаті без вікна почували себе українські письменники, приїхавши до Америки: нема способу оприлюднити свою творчість, дістатися до публіки, почути будуючу критику. Не було вікна.

Гін до творчости, бажання виявити себе, рої думок і образів, що клекочуть в голові кожного письменника і поета, — все це спонукало писати, творити, не спинятися. Але часом гірке питання вилізало зі споду душі і розсідалося нахабно, затьмарюючи чисті хвилини надхнення: „Для чого?" Для кого? Коли і хто зможе це прочитати, відгукнутися позитивно чи негативно, взяти ці образи за свої, зареагувати на них?

На слабших ця безвихідність впливала так сильно, що вони переставали писати взагалі. Міцніші — і таких є колосальна більшість, — продовжували свою працю, писали, творили, горіли ночами, перед тим, як вранці встати і йти на свою заробітну роботу — клінувати, кидати вугілля до печі, скручувати безкінечні мотузки, тратакати до одуріння на машинці і таке інше. Писали, складали в стоси, надписували назви — і чекали з надією: а може щось таки трапиться.

І трапилось. Якісь одержимі люди, всупереч кишені і логіці почали видавати журнали. Деякі на превелику силу витримують і досі, деякі вже мусіли зліквідуватись. Читач реагував повільно, обережно, не знаючи, чи вийде наступне число, і чи побачить він кінець того оповідання, яке сьогодні з інтересом прочитав. Треба було такого літературного органу, який би мав за собою і добру матеріяльну базу, і тверде ім'я що викликає довір'я, і згуртоване коло читачів.

Тому такий жвавий і щирий відгук зустріло у громадянства оповіщення „Свободи", що згідно з постановою Народного Союзу, вона починає видавати недільний тижневик, присвячений літературі, мистецтву і науці. Замість щілинок у товстих віконницях, добра сокира вдарила по дошках і має твердий намір розбити їх і випустити на світло денне замкнуті таланти, пов'язати маєового читача з письменником і мистцем, дати поле для розвитку української літератури на вигнанні.

Вже йдуть заяви про підтримку від читачів, вже пишуть журналісти свої думки про напрямок майбутнього журналу. Справа літературного тижневика стає справою всього громадянства. Тепер уже не буде виправдання для тих, хто стане осторонь від цієї справи — живе і важливе діло починається і чекає підтримки від нас. Тепер уже не буде виправдання для тих, що готові убивати години у безглуздих розмовах про те, що казав форман і що відповіла форледі, або про те, що „вона" сказала, а що „він" на це відказав. Тепер не буде виправдання для тих, що залізли у рефриджирейтори і змістом життя зробили собі придбавання нових речей.

Всі стають під суд і дають мовчазний, але яскравий звіт за себе, свою культурність, свій інтелектуальний рівень, свою національну свідомість.

Рівень тижневика теж мусить відображати рівень нашої культури. Прохання давати „щось легеньке", які вже чуються там і тут, є трохи небезпечні. Практика наших „легеньких" видань показує, що їх найважче читати, бо писані без таланту, нудно і розтягнуто.

Добре написану, талановиту річ прочитає, відчує і зрозуміє людина і без спеціяльної освіти, з природною інтелігенцією і вродженим смаком — тоб-то кожен пересічний український еміґрант. Читача хвилюють багато різних проблем, і він хоче про них чути, зрозуміти, відповісти. Найлегше довести ці проблеми до свідомости пересічного читача — саме в формі красного письменства. Для цього це письменство не може бути плитким, безбарвним, розрахованим тільки на спокійне ремиґання безтурботного читача. Література мусить хвилювати. Літературний твір мусить бути подією, що викликає суперечки, критику, рух думок. Плиткі, як таця, твори не можуть цього зробити і на друкування їх шкода просто паперу і марки „Свободи". Тисячі американських журналів щодня подають своїм читачам легко, але талановито написані оповідання, в кожному з яких сховано проблему сучасного життя, психіки, звичаїв чи пересудів. Дають матеріял для думки, впливають на зміну відносин, звичаїв, понять. Таке саме завдання стоїть і перед тижневиком „Свободи".

І, щоб можна було це зробити, від кожного українця вимагається дуже мало — тільки $5 на рік; Хто може і хто сміє відмовитись від цього? Хто підпишеться під власною відмовою від нашого слова, нашої думки, нашої культури? Безперечно — ніхто!

М. В. Дольницький.

ПОВОРОТ ЕСПАНІЇ

Нещодавно московський „Крокодил" помістив карикатуру американського міністра закордонних справ, Дін Ачесона, з приправленими до його чола рогами — один ріг представляв республіканських еспанців на вигнанні, другий — режим ген. Ф. Франка. Цією карикатурою московський гумористичний журнал хотів вказати, що американська закордонна політика, в цьому випадку у відношенні до Еспанії — є дволична. Америка потрапить піддержувати одночасно два протилежні напрямки і політичні рухи.

Скільки правди в цьому? Кожна великодержава, в тому і ЗДПА, ведуть свою закордонну політику так, як уважають найкраще для добра власної країни. Їхні погляди на ці самі справи міняються, залежно від ситуації і потреби. В тому нема нічого дивного. Так було завжди, так є і так завжди буде. Шукаючи вияснень, чому була Ялта чи чому підтримано Тіта, якщо говорити про найновішу історію, це треба мати на увазі. Немало несподіванок цього роду впереді, і це, що сьогодні Україну Західний світ не вважає партнером, не треба розцінювати аж надто трагічно. При постійній активності українського політичного руху і його живучості, прийде час, що Захід зверне на нього серйознішу увагу і перестане підтримувати „єдинонеділимство" чи „російський нарід від Сяну по Камчатку". Є певні познаки, що вже тепер компетентні американські чинники та політичні чинники інших західних держав демократичного Бльоку присвячують українській проблемі на багато більше уваги, як це робили два-три роки тому. Серйозне зацікавлення українською проблемою і визнання України своїм партнером прийшло б, безсумніву, далеко швидше, як цього можна сподіватися, якщо б внутрішньо-політичні відносини в українському світі були повністю упорядковані. До нас зголосяться тоді, коли будуть переконані, що нас їм потрібно. І тільки упорядкований український політичний чинник зможе забезпечити Україні рівноправність в колі інших держав та остерегтися від того, щоб Укрнаїа чи українські політичні діячі стали експозитурою чужинної столиці чи звичайними виконавцями видаваних наказів.

Одночасно, ніяка великодержава, а в тому і ЗДА, не піддержують двох різних політичних рухів в ніякому народі. Твердження „Крокодила" ніщо інше, як дотеп. Та одне певне, що бувають випадки, коли вчорашні вороги стають сьогоднішніми друзями і вчорашні друзі ворогами. Японію приймають в коло вільних народів, Німеччина готується стати партнером Заходу, Еспанія включається в европейську систему оборони Европи від комунізму. Оці три найлютіші вороги демократії вчорашнього дня стають сьогоднішніми друзями, а радше їх стараються притягнути до себе, бо їх Захід потрібує.

Японія і Німеччина — здемократизовані, принайменше так здається, Тіто і Еспанія — ні. Югославія — комуністична, Еспанія — фашистівська. Та це не перешкоджає Заходові переговорювати з ними. Добро держав західнього світу каже урядам цих держав не дивитися ані на системи правлінь, ані на ідеологічні відмінності інакше, як із точки зору власної потреби.

Поворот Еспанії до кола демократичних держав відбувається дуже повільно. Започаткували цей процес ті, що були перші в осудженні режиму ген. Франка. Вчора ще писали про Еспанію, як про кровожадну країну без права і порядку, сьоогдні погляди злагіднені. Еспанія, читаємо в одному репортажі з Мадриду, не демократична країна, там немає такої особистої свободи одиниці і преси, як це є в демократичних країнах, там арештують і звільняють з тюрем без подання причини, там преса може писати тільки те, що їй накажуть, та проте Еспанія — країна, без якої ми тепер обійтися не можемо, Еспанія без нас — може.

Майже 5 років жила Еспанія без сильніших зв'язків з Заходом. За цей час відосіблення від світу Еспанія не зробила великого кроку вперед. Шляхи її занедбані, залізниці погані, авта майже без виїмку старі з 1926 року. Офіційна статистика виказує, що менше ніж одна третина народнього майна належить 83% населення, та що 5% населення має в своїй контролі 38% народнього майна. Меншість живе в багатстві, більшість перебуває в злиднях. 22 еспанські дивізії погано забезпечені. А на одного вояка видають річно 248 дол., в порівнянні до 3,000 дол., що їх видають на американського вояка. Із 350 летовищ, тільки 70 в ужхитку. Фльота Еспанії складається із 6 крейсерів, 25 нищильників і 8 підводних човнів. Із 400 літаків, тільки 250 вповні придатні до вжитку.

Як бачимо, не надто весела картина. Еспанія не може причинитися надто успішно ані своїм військовим матеріялом, ані спорядженням, ані людським матеріялом до оборони Европи. Та проте Захід готовий прийняти Еспанію до свого кола. ЗДА, головно, зацікавлені базами, що їх можна влаштувати на Піренейському півострові, протикомуністичним наставленням теперішнього режиму і більшости населення, надзвичайними здібностями еспанців в партизанській війні.

Беручи під уваги можливість, що перший удар комунізму може примусити військові сили Заходу до відступу поза Піренеї і до каналу Ля Манш, ЗДА, головний фінансіст европейської збройної сили, уважно прислухається до ціни, яку Франко подає за вступ до західнього бльоку. Він вимагає, перш усього, модерної зброї і військового устаткування, господарських машин на суму 100 мільйонів

(Докінчення на стор. 3-тій).

Ів Керницький.

ДЕРБИ В ЗАКАМАРКАХ

2)

II.

На спортовому стадіоні села Закамарки бурно кипіло життя. Корівки примірно травичку гризли, спутані коники підскакували на задніх ногах, телятка мукали і лошатка весело гарцювали. Квіт нації — діти всяких розмірів та калібрів у „пекаря" гралися, або в „гуску". Стариня на дубах порозсідалася, гуторила, всілякі війни та континґенти згадувала, а січова молодь привчалась на воєнний лад маршувати.

Димайміхівських спортсменів на місці сердечно вітають, у читальню їх запрошують, дівчата, чарівно всміхаючись, гниличками їх частують, — але про відплатні змагання, розуміється, ніхто і слухати не хоче.

Голова „Січі", Пилип Крогулець, витягає з привітною усмішкою дебелий будильник, який придбала йому жінка за макітру яєць, прикладає оцей самий будильник до вуха, прислухається, а далі тиче пальцем на годину і каже:

— Нічого, каже, друзі, не порадимо. Або є якісь приписи Окружного Спортового Союзу, або їх зовсім немає. Запізнились ви, друзі, акуратно на дві години, значить — змагання ми виграли воковером і мистецтво, очевидно, в наших руках.

— То добре, — каже капітан що є на світі такі премудрі приписи. Але я вас тепер запитаю: існує для вас, панове, вища сила, чи не існує? існує для вас, панове, стихійне нещастя, чи воно для вас взагалі не існує?

Спортові кола села Закамарків попали в заклопотання:

— Вищу силу, як таку, — кажуть оці кола, ми засадничо признаємо. От, кажуть, тільки вчора гарячий симпатик нашого клюбу, дядько Охрім, віз до Львова пів-свині і по дорозі поліція сконфіскувала м'ясо... Нам тільки цікаво знати, яке, на марґінесі кажучи, стихійне нещастя вам трапилось?

— Нещастя? — скрикнув Кирило Варениця. — Ви це називаєте „нещастям?" Це ж була, просто, катастрофа! Місток на потоці вода чорт зна куди занесла, і нам прийшлося брести через воду, як жидам через Червоне море. Мало цього: наш воротар, Омелько Хрущик, посковзнувся на камені, а річка поцупила в нього м'яч і затягла під державний млин у Заплотові! А тут ще, по дорозі, молодиць із Краснопущі наднесло, а ми, очевидно, голі?! Ну?... Що ви скажете на такі багатомовні факти?

Голова „Січі", Пилип Крогулець, поник головою...

— Так, тепер нам ясно: справді вам став на перешкоді великий катаклізм... Місток, молодиці і все інше. Звичайно, нема про що балакати: йдіть у гардеробу і роздягайтеся. А м'яч отой добре, що наздогнали, бо наш власний — симпатик нашого клюбу, дядько Охрім, як учора на тренінґу копнув, так і душа в ньому трісла на амінь!

Тут ще висунено деякі застереження з кіл Гуртка Християнської Молоді.

— Не знати, — кажуть оці кола, — як панотець будуть задивлятися на цілість тих справ. Бо наш панотець, сьогодні і не пообідавши, ще з полудня принесли собі на грище фатель та часослов і дожидали змагань, та ось тепер вони, неначе б то, збиралися йти правити Вечірню.

— Коли річ іде про мене, — вмішався в розмову о. Григорій, місцевий парох, — то обідати я справді не обідав і оце власне, правду кажучи, я хотів посилати дяка, щоб дзвонив на Вечірню. Та з Вечірнею можемо почекати до вечора. Я, каже, спеціяльно інтересуюся копаним м'ячем. Колись, у гімназії, сам грав на центрі, та потім пацифікація перебила мені спину і тепер я в тій ділянці значно відстав.

Тут теж навинувся принагідно під руки представник Окружного Спортового Союзу, пан Рогалик, що приїхав на село з наплечником — міняти старий плащ за масло.

— Я, — каже цей представник, — являюсь на цьому терені в напів-офіційному характері. Я міняю зовсім це добрий, хоч і приношений плащ за масло, можу теж, евентуально, заміняти за інший рід товщу, але в оцих фінальних змаганнях я дуже радо буду за арбітра. Тільки, може хтось з присутніх позичить мені свистало, бо своє власне я вдома забув.

Цьому представникові вищої спортової влади позичають пастухи свистало, що його згубив один політрук, як доблесно втікав через село, а змагуни йдуть до гардероби роздягатися. Опорожняється також місцевий стадіон від корів, коней, телят, лошат та від квіту нації — дітей всякого калібру.

Та зараз таки, в гардеробі, як змагуни переодягались, трапився інцидент. Виявилося що перший воротар футбольної команди села Закамарків, Стецько Полукіпок, поїхав до Львова з молоком, а при цій нагоді хоче заміняти собі шафу, пару крісел, а коли б вдалася штука, то також психу, або канапу. А до запасного воротаря, Клима Цигарнички, спортивні кола села Закамарків не мають довір'я.

— Він, кажуть, незабаром жениться, акурат до Димайміхів, двоюрідну сестру Кирила Варениці бере за жінку. Вже навіть оповіді вийшли. Ану ж, кажуть, захочеться йому, падлюці, зробити великодушний жест і яких три-чотири зайвих „баняків" на наш рахунок пропустити?

Клим Цигарничка клянеться на чому світ стоїть, по руках і по ногах своїх односельчан цілує:

— Будь я, каже, як той Юда Іскарійотський, що Ісуса Христа продав, коли я зломлю наш спільний фронт боротьби, або взагалі через гадку мені перейде, щоб схрунити в такій переломовій хвилині. Весілля, каже, весіллям, це моя суто особиста справа, а честь рідного села стоїть в мене на першому пляні. А поза тим — ворота це для мене святиня і я не дам нікому її збезчестити.

Ледве-ледве вдалося йому ублагати своїх односельчан.

— Коли вже так клянеться хлопець всіми святощами, — каже симпатик клюбу, дядько Охрім, — то можна йому-щобудь, дати віру. Все ж, про всякий випадок, я можу стати біля воріт з доброю кавулею і за кожний пропущений ґоль оперežу його раз по хребті. Цього, думаю, буде досить.

— Згода! — радісно крикнув Клим Цигарничка. — Можна оперезати! Будь ласка!

Гарячий симпатик клюбу, дядько Охрім, подався зараз до жидівського плота, виломив собі здоровенний кілок і зайняв обсерваційну точку збоку, біля воріт. Тимчасом змагуни вибігли на грище, стадо гусей і качок затріпало крильми і з криком пішло на „авт", змагуни гукнули тричі „Слава!", суддя, пан Рогалик, засюрчав у свисток і дерби почалися.

Гості, звичайно, під'ївши собі гнилиць, скрилились бажанням перемоги, з місць починають грати з серцем і натискають гурмою на ворота місцевих. Бомбардують ото гості Климові ворота, як німці Мальту, і спуску не дають.

(Продовження буде).

УНРАДА В ОБОРОНІ ЗАХІДНЬО-УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

(Меморіял Державного Центру УНР до американського уряду) 3)

(Закінчення).

Не маємо тут місця, щоб зобразити цілу понуру картину польського режиму на західньо-українських землях від 1919 до 1939 рр. В американськім урядовім виданні „Поствор Форейн Полісу Приперейшен 1939—45, Вашинґтон 1949, Дипартмент оф Стейт Паблік. 3580, Дженерал Форейн Полісу Сірісс 15, що вийшла в лютім 1950 р., на сторінці 500 схарактеризовано 20-літній період перебування Західньої України під польським пануванням, як один „реєстр горечі і невдачі". Отже з цих причин відновити східні кордони Польщі з 1939 р. — це значило б створити ще раз огнище неспокою і безладдя та відновити середовище терпінь і злиднів для мільйонів українського народу на цій території.

За другої світової війни на західніх українських землях була створена Українська Повстанча Армія (УПА) для боротьби проти німецької і проти російської окупації. Український народ досі продовжує свою боротьбу проти російського комуністичного поневолення. **У тій боротьбі він склав і складає величезні жертви за незалежне життя своїй державі, а не за відновлення польського панування в Україні. Територія, якою Комітет для Вільної Европи хотів би розпорядити, є інтеґральною частиною Української Народної Республіки, що була завойована російськими большевиками в 1920 р., так як в 1945 р. завойована була ними Польща.**

Договором у Ялті 11 лютого 1945 року вирішено включити Західню Україну до Совєтської України. Що названі землі — це територія українська, ствердив, між іншим, тодішній міністер закордонних справ п. Антоні Іден під час дебатів, які відбулися 22 лютого 1945 р. в Англійській Палаті Громад в зв'язку з згаданою конференцією в Ялті. П. Іден заявив, що питання Східньої Галичини — „не російська чи польська, а в переважній мірі українська проблема". (Копія офіційного звідомлення дебатів в прилозі).

Своє право на свободу український народ оборонятиме непохитно за всяких умов.

Комунікат Комітету для Вільної Европи з 22 березня 1951 р. стоїть у різкій суперечності до основних прав народів і людини, зокрема до основних принципів Атлянтійської Хартії і Хартії Об'єднаних Націй, як не менш суперечить численним офіційним заявам уряду ЗДА і передових американських політиків про необхідність забезпечення свободи для поневолених народів.

Якщо ЗДА дали незалежність своїм бувшим колоніям (напр., Філіпінам) і піддержують народи Азії в їх змаганні до незалежности, то як може Комітет для Вільної Европи давати реакційній шовіністичній Польщі „право" на владу над майже 6 мільйонами українців?

Коли Комітет для Вільної Европи, йдучи за польською суґестією, вважає за можливе для себе взятися за розв'язку одної з найтрудніших міжнародніх проблем і до того промовляти за уряд ЗДА, то ми мали би право сподіватися, що він захоче в тій справі вислухати теж і другу сторону. На жаль, це не сталося.

Однак заява Національного Комітету для Вільної Европи не може в українському народові ослабити щирих почувань глибокої симпатії і поваги до американської нації та не може захитати його віри в почуття справедливости самого уряду ЗДА.

Дозволяємо собі однак звернути увагу Вашій Ексцеленції, що ця заява дала, на жаль, російській большевицькій пропаґанді арґумент величезної ваги. Совєтський уряд, який маскується в своїй пропаґанді „незалежністю" Совєтської України і навіть включив Совєтську Україну до Об'єднаних Націй, має тепер нагоду лякати українців відновленням польського панування над українським народом і вести пропаґанду, немов би то уряд ЗДА готовий піддержувати несправедливі претенсії Польщі на українські землі.

З огляду на шкідливі наслідки згаданого Комунікату Комітету для Вільної Европи, як не менш польської офіційної пропаґанди, за відновлення польських границь на Сході з 1939 р., яка спирається на згаданім Комунікаті, просимо Вас взяти під увагу передані Вам подані тут завваги і забезпечити збереження принципів національної незалежности Західньої України.

Андрій ЛІВИЦЬКИЙ — президент.

Борис ІВАНИЦЬКИЙ — Голова Української Національної Ради.

Ісаак МАЗЕПА — Голова Виконавчого Органу Української Національної Ради.

Степан ВИТВИЦЬКИЙ — Заступник Голови Виконавчого Органу Украніської Національної Ради і Керманич Ресорту Закордонних Справ.

Реалізація Маршалового пляну

Згідно з програмою „технічної допомоги", що її виконує Організація Економічної Співпраці, сотні представників профспілок, об'єднань фармерів, техніків та індустріяльних працівників приїздять до Злучених Держав, щоб побачити й зрозуміти, як живуть і працюють американці. Останній звіт цієї організації розповідає про таку саме ділянку реалізації Маршалового пляну дотепер.

Групи представників згаданих профспілок (а їх п'ять таких груп мало відвідати ЗДА протягом чотирьох останніх місяців цього року) пройшли інтенсивну підготовку в таких інституціях, як Рузвелт-Каледж, Шікаґо, Масачузетський Технологічний Інститут і Ґарвардська Комерційна Школа в Кембриджі, Масачузетс. Потім групи йдуть на фабрики, виробні шахти, щоб вивчити методи продукування й збуту. Їм дається цілковита свобода всебічно спостерігати соціяльні та економічні умови, і довідатись, що американці роблять виправляючи небажані умови, що їх бува створює адміністрація.

Зважаючи на те, що мати більше харчів за меншу ціну — дуже важлива життьова справа для цілої Европи, особливо тепер, під час орґанізації оборони, фармерські групи вивчають стан сільсько-господарської індустрії в Злучених Державах.

Дванадцять молодих фармерок від п'яти европейських країн студіюють програму для сільсько-господарських жінок, що її склали Департамент Аґрикультури та Організація Економічної співпраці. Чотири країни прислали 18 представників вивчити модерну американську методу обробки землі та збільшення продукційности врожаїв і збереження фуражу. Одинадцять техніків з Бельгії, Данії та Норвегії вчаться креслити й будувати сільсько-господарські будинки. У цих трьох країнах, як говориться в звіті, методи будівництва й будівельні стандарти потребують перегляду, щоб забезпечити найраціональніше використання праці, матеріялів і вкладеного капіталу. Тринадцять груп тепер вивчають в Америці методи боротьби з хворобами тварин, вирощування худоби, збут фруктів та городини, консервування їх, зрошування землі та механізацію сільсько-господарських робіт.

У галузі індустрії між іншими дисциплінами п'ятнадцять груп студіюють також справу портів і доків, організацію та провадження фабрик, використання натурального газу, техніку будівництва, зернову справу, процес продукування сталі, виробництво плястичних матеріялів тощо.

На думку Організації Економічної співпраці ці фахівці з-закордону починають поширювати ідеї, які в майбутньому можуть мати більше значення для американсько-европейських взаємин, аніж яка інша ділянка Маршалового пляну.

СТАВАЙТЕ ЧЛЕНАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ І СПІВВЛАСНИКАМИ 12-ТИ МІЛЬЙОНОВОГО МАЙНА ОРГАНІЗАЦІЇ

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

З балю на добродійні цілі

Заходом трьох довголітніх організацій: Парафіяльного Хору БОЯН, 20-го Відділу ОДВУ і Читальні Просвіти, відбулась 13-го жовтня в Парафіяльній Залі при Гудсон Авеню спільна Осінна Забава, з чистого доходу якої виплачено: для Греко-Католицької Парафії ім. св. Йосафата в Рочестер 70 дол., для Греко-Католицького Допомогового й Переселенчого Комітету в Стемфорді 30 дол., і для Зл. У.Д.Комітету в Филаделфії 6 дол.

СИРАКЮЗ, Н. Й. ....

Політична українська манифестація

З ініціятиви Українського Конґресового Комітету, та стараннлм місцевого відділу УКК і Центрального Комітету З'єдинених Укр. Організацій міста Сиракюз — відбулося дня 31 вересня в залі Українського Народного Дому велике політично-манифестаційне віче.

Громадянство, яке чисельно заповнило залю далеко перед назначеною годиною, дало можність ініціяторам зібрання розпочати віче в точно означеному часі. — Зібраних коло 500 осіб, що вказує про політичну свідомість української громади Сиракюз.

Віче відкрив п. Пігуляк, голова Центрального Комітету З'єдинених Організацій, підкреслюючи, що головною цілею зібрання це:

1) Нап'ятнування московського червоного імперіялізму, який понад 30 літ фізично й духово винищує український нарід;

2) Запротестування проти намагання „білих російських імперіялістів" — Керенського й поплентачів — втримати й зберегти неподільність російської імперії — тюрми народів.

Головну доповідь виголосив п. Юліян Ревай, організаційний референт Централі УКК, який в своїй блискучій мові з'ясував зібраним сучасне політичне положення світу. — Бесідник ствердив, що сучасний світ різко розділений на два табори. По одній стороні світ демократичний і релігійний з Америкою на чолі, який за оборону духових і матеріяльних цінностей людства, та за політичну й релігійну свободу поодиноких народів, а з другого боку світ безбожницько-комуністичний з червоною-імперіялістичною Москвою на чолі, який за поневолення людства, та за цілковите знищення свободи і культури всіх народів світу.

Промовець доказував, що український нарід належить беззастережно до демократичного західнього світу, бо немає другого народу, який зложив би більше жертв в боротьбі за власну незалежність, та в обороні загальнолюдських і християнських ідей. Світ зачинає поволі розуміти й належно оцінювати боротьбу, яку веде український нарід за своє й інших, поневолених Москвою народів, визволення. Промовець певний, що на руїнах червоної тюрми народів повстане незалежна Україна та цілий ряд інших самостійних держав, та що свободолюбний й демократичний західній світ, з Америкою на чолі, не дасться обдурити білим російським імперялістам. Та покищо американські українці мусять повести широко закросну освідомлюючу роботу серед якнайширших кол американського народу для справи визволення України з-під російського ярма.

З американських бесідників виступали суддя Вамерик, знаний приятель українців у нашому місті, який у своїй палкій і щирій промові заявив, що українському народові, який впродовж 30 літ веде безнастанну криваву боротьбу з червоним большевицько-російським наїзником, належиться, після всіх Божих та людських прав повна воля і незалежність і він певний, що американський та інші вільні й свободолюбні народи допоможуть українцям в слушний час здобути і закріпити цю волю і незалежність. Він радить присутнім та всім українцям, що живуть у вільній демократичній Америці, звертатися з меморіялами до конґресменів, сенаторів і президента Трумана та домагатись помочі для визволення України. Суддя закінчив свою промову словами: „Пам'ятайте, що ви живете у вільній країні, в демократичній Америці, ваші уста не замкнені і тому вашим обов'язком є доносити американському урядові, та народові про ті страшні страждання і кривди яких зазнають ваші брати і сестри на Україні від московського червоного наїзника".

Належить підкреслити, що участь в манифестації брали рівно ж представники інших національних груп, литовці, лотиші та чехи. Вони в своїх виступах вповні солідаризувались в боротьбі з червоним, та білим російським імперіялізмом.

Віче закінчено національним гимном. Добровільні датки на покриття коштів манифестації дали суму 92 доляри.

Манифестаційне віче в Сиракюз належить до вдалих полiвичних імпрез і знайшло відгук на сторінках американського щоденника „Поуст Стандарт", який у виданні з дня 1 жовтня 1951 писав, що 500 українців Сиракюз протестують проти червоного й білого російського імперіялізму.

По промовах відчитано та схвалено резолюції, в яких стверджено, що народ український разом з іншими поневоленими Росією народами є природними союзниками вільного світу в його боротьбі з комуністичною заразою. Далі сказано таке: „Ми, українська молодь, підтримуємо Президента Злучених Держав Америки Герри Трумана в його рішучій поставі супроти СССР, як імперіялістичної держави найгіршого гатунку... Серед нас є багато таких, які ще недавно перебували під большевицьким режимом. Ми докладно знаємо всю правду про життя в СССР. На основі цього ми стверджуємо, що СССР — це нова форма російської імперії, а Україна й інші т. зв. Республіки, як це було і за царської Росії є колоніями комуністичної Москви. Як в Україні так і в цілому СССР російські комуністи (большевики) стали на шлях крайного російського шовінізму, безоглядної русифікації та упосліджения неросійських народів... Ми, українська молодь, рішуче протестуємо проти російсько-большевицького панування в Україні. Ми домагаємося від Об'єднаних Націй переведення слідства над злочинами, що їх поповнило московське Політбюро над українським народом та зірвання з т. зв. СССР всяких дипломатичних та господарських зносин... Ми, українська молодь, протестуємо проти втручання в українські справи російських еміґраційних імперіялістів. Вони не мають ні морального ні фізичного права говорити в імени українського народу. Український народ своєю боротьбою за незалежність сам говорить за себе протягом століть, а сьогодні продовжує цю боротьбу в лавах революційного підпілля, Української Повстанчої Армії та на всіх відтинках культурного і економічного життя. Цією боротьбою він довів, що бажає він жити у вільній Самостійній Соборній Українській Державі".

Учасник

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ.. КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНҐС!

Поворот Еспанії

(Закінчення зі сторони 2)

долярів, 200 мільйонів на будову шляхів, 800 мільйонів на залізниці, 100 мільйонів на електротехнічне устаткування, тощо. Приблизні обчислення еспанських знавців твердять, що треба буде вкладу на близько 3 більйони, американці готові вже тепер дати 1,8 більйонів. Між Вашинґтоном і Мадридом роз'їздять безупину делеґації, знавці заторкнених справ конферують безупину, великий торг іде повною силою. І тому, що до порозуміння дійде, ледве чи можна мати сумнів.

Еспанія вертається до сім'ї народів вільного Заходу. Сьогоднішня фашистівська держава йде на союз з демократіями. Специ політичних справ Заходу твердять, що ген. Ф. Франко піде на уступки, бо йому залежить на відбудові і розбудові країни. Вони думають, що опісля проведення цих ґіґантських плянів, ген. Франко відійде від свого становища, що Еспанія переміниться знову в монархію, і що після деяких реформ, Еспанія стане здемократизованою і вільною країною. Аналізуючи ситуацію, знавці приходять до переконання, що єдиний шлях, яким Еспанія може йти, це і є відректися тоталізму та вступити до демократичного табору не тільки матеріяльно, але й ідеологічно.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Однодушний протест українських журналістів Франції проти російського імперіялізму.** Союз Українських Журналістів у Франції, приєднуючись до протесту українських журналістів у Німеччині проти акції „Совета Освобождения Народов России", заявляє, що мир в Европі залежить від привернення української державної самостійности. („Х. Г.").

25 НАЦІОНАЛЬНОСТЕЙ У КАМПАНІЇ ВОЛІ

Ню Йорк. — Кампанію Волі підтримують представники двадцятип'яти груп, вживаючи рідної мови тих національностей, які залишаються поза Залізною Заслоною. Головою комітету національностей вибраний Андрій Валюшек, видавець чеського й словацького щоденників у Ню Йорку. Кампанію веде бриг. генерал Дейвид Сарноф. У склад цієї організації ввійшли тільки групи, які представляютть колишні незалежні держави, що попали під совєтську контролю, включаючи й Австрію, Китай, Чехословаччину, Естонію, Німеччину, Грецію, Угорщину, Латвію, Литву, Польщу. Якимсь чином попали туди французу, а нема українців.

● **Закордонні спостерігачі заповідають перемогу Консервативної партії з Винстоном Черчилем на чолі в найближчих виборах до парляменту, що мають відбутися вже 25-го жовтня.**

● **За поворот до фармерського життя** почав кампанію бостонський катол. архиєпископ Ричард Дж. Кушінґ. Він твердить, що нові винаходи, такі як радіо й телевізія, зробили сільське життя принадним.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА—ЦЕ СИЛА.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Йдучи назустріч потребам нашої громади та вимогам вільного розвитку української культури, Український Народний Союз плянує, як уже проголошено, приступити з початком наступного року до **видавання нового тижневика літератури, мистецтва і культури.** Цей задум можна буде здійснити тільки тоді, як його піддержить загал українського громадянства, тому теж вже наперед проголошено збірку замовлень на передплату нового тижневика. Члени Українського Народного Союзу, що завжди йшли в аванґарді нашого культурного проґресу, повинні перші піддержати цей новий почин своєї організації і **масовим зголошенням замовлень** на новий тижневик виправдати цю свою славу. Для полегшення членам УНСоюзу в зголошуванні цих замовлень, **проханться усіх ВШановних Секретарів та інших Урядників Відділів УНСоюзу в поодиноких місцевостях, щоб вони на кожних зборах та при кожних інших нагодах пригадували членам їх обов'язок відносно нового тижневика та рівночасно збирали від них зголошення замовлень і пересилали їх негайно до Адміністрації „Свободи".** Покищо збирається самі тільки замовлення, без грошей. Поодинокі відділи повинні повести в цій справі окремі кампанії між своїм членством, змагаючись за першенство в цій новій культурній акції.

Головна Канцелярія УНСоюзу.

НАШ КУЛЬТУРНИЙ РЕФЕРЕНДУМ

Проголошуємо дальшу листу тих, які своїм замовленням на новий суспільний тижневик літератури, мистецтва і культури, що має появлятися як недільне видання „Свободи" від початку наступного року, виявили своє бажання піддержати наш суспільний культурний прогрес.

Листа ч. 3.

о. Діателович Теодозій
Дмитренко Михайло, д-р
Добчанський Василь
Дольницький М.
Допілка Михайло
Дребич Михайло
Дутка Юрій
Дворян Михайло
Дибайло Володимир
о. Павло Фалько
Федан Іван
Федорків Андрій
Филипчак Борис, д-р
Гавур Маріян
Геха Д.
Гарасимів Роман
Гассан І.
Гаврилів Іван
Гаврилюк Ірена
Гладкий Доріс
Глоговський Степан
Головко Александер
Горохович Тоня
Гошовський В.
Грицина Василь
Грицишин А.
о. Гулей Юрій
Гупало Катерина
Іванік Іван
Івашко Володимир
Івасютин Володимир
Яхторович Стефанія
Ямнюк Петро
Яремко Микола
Яворівський Євген
Юркевич Марія
Каменецький Юліян
Карабай Яків
Каріяка Григорій
Карпюк Адольф
Карпюк Уляна
Кащенко Петро
Кавка Микола
Кізима Степан
Клюфас Орест
Кобилянський Михайло
Кохан И. М.
Коленський Лев
Комоницький Зенон
Корнилів Микола
Коропецький Микола
Коропей О., д-р
Котович А.
о. Віталій Коваленко
Ковалів Семен
Козар Лонгин
Козарійчук М.
Козулькевич Михайло
Креховець Юрій
Криволап Юрій
Кубін Ярослав
Кучмак Іван
Кулинич Дмитро
Кунько Богдан
Курилів А.
Кушик О.
Кузьо Осип
Лазуренко Сергій
Лесюк Марія
Леськів Іван
Левицька Ева
Левуш Григорій
Луцишин Михайло
Луцишин Степан
Майданський А.
Марків Лев
Матулько Ілля
Мельник Богдан
Метельницький В.
Мішанець Дмитро
Моченко Г.
Мовлайко Андрій
о. Мусійчук Стефан
Музичишин Орест
Мирош Михайло
Назарук Танас
Ничка Олександер
Олійник Максим
Онуфрик Теодор
Ординський Петро
Оришкевич Осип, д-р
Палій Микола
Палій Михайло
Панасенко Василь
Паращак Петро
о. Пасічниський Ярослав
Пекар Іван
Підстригач Леонід
Шлат Константин
Пісецький Данило

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками двонадцяти мільйонового Союзового майна!

• РОЗШУКИ •

ОЛЕКСАНДЕР БУРЛАК пошукує свого сина, **Семена (Петра) Бурлака**, який 18. 3. 45. р. був у Німеччині. Прошу зголоситися на таку адресу: 105-10 Princeton St., Jamaica, N. Y.

Проситься закордонні часописи о передрук.

АНАСТАСІЯ КОЛІЄВИЧ пошукує **ДАНЬКА ДУДЯКА.** Прошу зголоситись на адресу: Valley Forge, Military Academy, Wayne, Pa.

Зі Спорту

ПЕРШІ КРОКИ У.С.К. СІЧ — ЕЛИЗАБЕТ

Маючи зо собою одинокі змагання від заснування У.С.К. Січ приступив до мистецьких гор у Національній Лізі Ню Йорку. Без сумніву тут, як і завжди, початки були тяжкі. Тиждень після змагань із Португальським С.К. (товариські, вислід 2:2), Січ програла перші мистецькі змагання проти Йонкерс Амерікенс за високо, коли брати під увагу перебіг гри, бо аж 5:0. Однак уже наступні зустрічі доказали, що Січ росте. Висліди:

У.С.К. СІЧ — ПРАГА 1:1 (1:1),
Петерсон Доверс — У.С.К. Січ 1:1 (1:0).

Згадані змагання проти обидвох кандидатів на першунів Нац. Ліґи, як бачимо, примушують всіх суперників у цій групі ставитись нелегковажно до твердої команди — новика „Елізабет Юкрейнієнс", як звуть її загально американці і преса.

Січ виявилася спеціяльно сильною в дефензиві. Її воротар, оборона і поміч вже здали іспит зрілости до Нац. Ліґи, коли не дозволили на більше, як по одних воротах грізним нападам Праги та Петерсоню, які звичайно перемагають противників висока. Напад, ще без остаточно устійненого складу, не вспів досі зіґратися. Цей брак співгри є головною причиною тільки трьох стрілених воріт для Січі в чотирьох змаганнях. Напасники, навіть коли б вони були поодиноко й найкращими футболістами, повинні в першу чергу добре розумітися між собою та з поміччю, а на це треба часу і тренінґів. У.С.К. Січ (Нац. Ліґа) має у своїх рядах змаґунів: Сохан І., Бойцун, Віленький В., Панкевич, Кладко, Ценко, Іванович, Кальба, Лютак, Чайківський, Сохан В., Жанчук, Комарницький, Набережний, Очеретко.

Коли в перших місяцях існування товариство зуміло не тільки виставити на грище дві одинадцятки, але й відповідно подбати про виряд та опіку, можна сміло ворожити У.С.К. Січ великих успіхів уже в недалекій будучності.

Січ почала цей сезон участю двох рівнорядних команд: у Нац. Лізі Ню Йорку, та лізі Стейту Ню Джерзі. Перші змагання за першенство Ню Джерзі Січовики заграли дуже гарно, закінчуючи їх нерішено 1:1 проти Еспано, Нюарк. Продовж 90-ти хвилин наші домінували на грищі, та вели зі станом 1:0 зі стрілу Старожитника до третьої хвилини перед кінцем. Не можна точно оцінити ще поодиноких змаґунів після перших змагань цеї команди, бо повна їх вартість покажеться після декількох зустрічей. Треба однак підчеркнути, що на цих змаганнях найкращою була поміч. Склад У.С.К. Січ (Ню Джерзі): Василак, Рудзінський, Білецький, Стек, Бренич С., Маркусь, Жанчук, Бойко, Кальба, Голь, Бренич Я., Старожитник, Віленький II.

Обидві команди збирають признання чужинецької публіки та головно суддів за „фер" гру і бездоганну поведінку, та добули собі цим прихильне ставлення до себе проводів Ліґ Національної та Стейту Ню Джерзі. Найкраще свідчать про це вже три випадки, коли судді після змагань звертались до проводу зі словами: „Ви маєте прекрасну команду. Це приємність мати такий клюб". Суперники дружньо прощаються після гри зі Січовиками. Чи всі вони будуть так усміхатись до „Юкрейнієнс" і тоді, коли відходитимуть внедовзі переможеними, побачимо. З досвіду других наших клюбів є підстави в це сумніватись. Зате У.С.К. Січ напевно зуміє теж по-лицарськи вести себе в ролі переможця після таких багато обіцюючих початків.

В. С.

150 ДОЛЯРІВ НА УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ ФОНД

Цей гарний дар зложив новоприбулий український громадянин, Григорій СТЕЛЬМАХ, мешканець міста Гемтремку, Міш. Висилаючи його долучив листа — щирого й безпосереднього, — до УККА, у якому пише:

Григорій Стельмах

Уявляю собі, яке враження на Вас зробить мій лист та „моні ордер" на $100 які пересилаю на рахунок Національного Датку. Подумаєте, що заможніші люди починають розуміти велике і тяжке завдання УККА, що його має виконати в інтересі українського народу.

На жаль, я до заможних або заможніших не належу. Про працю УККА відомо мені з преси, бо бачу, що вона дуже корисна а для мене не менше цінна, бо моїм гарячим бажанням є бачити Вільну Незалежну Україну.

Сам походжу з повіту Підгайці, бувший Січовий Стрілець з корпусу сл. п. Є. Коновальця. За приналежність до цього корпусу просидів за большевиків 8 місяців у слідстві, а опісля засудили мене на 8 літ тяжкої тюрми і на 5 років утрати горожанських прав. З тюрми врятували мене німецькі бомби напівсліпого, зломаного і нікому непотрібного. Що взагалі лишився між живими, за те завдячую лише Господу Богові!

В 1944 році дістався до Німеччини з дружиною й дочкою, майже піхотою, а син залишився в УПА. Наша радість була превелика, коли два роки пізніше дістали від нього записку з Карпат. Після приїзду до Америки на афідевіт від брата опинилися в Дітройті в лютому 1948. За півтора року виплатили ми братові за дорогу борг, а зять із дочкою сплатили те саме до Українського Католицького Комітету.

Від самого приїзду ані на хвилину не забували ми з родиною за долю наших бійців у рядах УПА. Щоб переповідати про їхні геройські вчинки, то ми постановили, що будемо співати упівські пісні при кожній нагоді, яка тільки притрапиться. И так виступали ми при супроводі ґітари й мандоліни у чвірку на всяких імпрезах в Дітройті цілком безплатно.

Упівські пісні зворушували публіку, і це зродило думку виготовити грамофонові плити. Видав їх на власні кошти, без матеріяльної підтримки і без інтересу на заробок. 50 плит передав до Українського Демократичного Клюбу в Гемтремку, щоби вартість їх Клюб передав на УНФонд в сумі $50.

Це все хотів я переповісти, щоб мати право закликати все українське громадянство в Америці, а зокрема новоприбулих, щоби виконували свій скромний національний обов'язок та складали Національний Даток, кому дорога воля України і Доля поневоленого українського народу.

Пригадаймо собі тих нещасних, що залишились вдома і живуть у стражданні, а теж і тих, що по лісах бродять і своєю кров'ю зарошують Рідну Землю! Всі вони очікують від нас допомоги для своєї боротьби!

З українським привітом
Григорій Стельмах.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БОСТОН, МАСС. — Триквартальні збори Тов. ім. Євгена Коновальця, від. 238, відбудуться в неділю, 28. жовтня, зараз по Сл. Божій, в церковній галі, 136 Arlington St. Проситься всіх членів, нових і старих, явитись численно на цих зборах, бо є важні справи до вирішення, як, наприклад, справа Літературного недільного видання Свободи. Кожний член зможе на зборах подати свою думку про це видання, як рівнож замовити його. — П. Мороз, гол.; П. Попович, кас.; М. Давискиба, секр.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

ТАРЗАН ,ч. 2703. Тріюмф господаря нетрів

Тарзанові м'язні витримували наче сталеві посторонки, коли він збільшав свої смертоносні обійми. „Каґода, манґані! — Піддаюся, малпочоловіче" — застогнав звір.

Звільна клав Тарзан малпу на землю. Останній могутній тиск спонукав її видати оклик: „Каґода!"

Коли дикун застогнав, що піддається, Тарзан звільнив свої обійми і відступився. Потім закликав: „Нала манґані!" — тобто: „Встань і йди!"